

Høringsnotat

Høring av forslag til endringer i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier (avvikling av tilskudd til fellesformål)

Høringsfrist 27. oktober 2025

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn.....	3
3	Særlig om sykehjelpsordningen.....	3
4	Særlig om videre- og etterutdanningsfondet	4
5	Gjeldende rett.....	5
6	Departementets vurderinger og forslag	5
6.1	Sykehjelpsordningen.....	5
6.2	Fond for videre- og etterutdanning	6
7	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	6

1 Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet sender på høring forslag til endring i forskrift 16. desember 2014 nr. 1702 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier. Endringen gjelder forskriftens § 6. Det er i revidert statsbudsjett 2025 vedtatt at avsetningene som er regulert i forskriften § 6 skal opphøre. Forskriftsendringen er en lovmessig oppfølging av vedtaket. Det foreslås at endringen trer i kraft fra 1. november 2025.

Forslaget innebærer en avvikling av statens avsetning til tannlegenes fellesfond, som utgjør 1 prosent av folketrygdens refusjoner til tannlegene. Denne avsetningen, som går til tannlegenes sykehjelpsordning og fond til videre- og etterutdanning, utgjør 25-30 mill. kroner på årsbasis, og beløpet øker i takt med utgiftsøkning i refusjonene.

2 Bakgrunn

Frem til 1995 var pris for undersøkelse og behandling hos tannlege regulert i takstforhandlinger mellom Den norske tannlegeforening, NTF, og staten. NTF besluttet i 1995 å bryte i takstforhandlingene med staten, og det har siden 1995 vært fri prissetting for tannhelsetjenester i Norge.

I årene etter 1995 har staten likevel valgt å opprettholde statlige fondsavsetninger til NTF, til tross for at midlene ikke lenger tas fra en ramme. Til sammenlikning tas midlene til Legeforeningens fond fra den framforhandlede inntektsrammen til legene, som årlig avtales i forhandlinger med staten.

Av avsetningene til fellesformål på 1 prosent av folketrygdens refusjonsbeløp, ytes 0,86 prosent til tannlegenes sykehjelpsordning, mens 0,14 prosent ytes til tannlegenes fond til videre- og etterutdanning.

Tannpleierne fikk refusjonsrett i 2013, men har ikke fått etablert tilsvarende fond som tannlegene har. Tannpleierne har derfor ikke mottatt statlige midler til verken sykepengefond eller til fond til videre- og etterutdanning, til tross for at de har lavere kompetansenivå og lavere inntekt enn tannleger.

3 Særlig om sykehjelpsordningen

På årsbasis gir staten om lag 23 mill. kroner til tannlegenes sykehjelpsordning. Beløpet beregnes av tannlegenes refusjoner. Den norske tannlegeforening har utbetalt mindre fra fondet enn det staten har satt av til fondet, og fondet har derfor bygget seg opp over tid. Ifølge NTFs regnskap hadde sykehjelsfondet om lag 70 mill. kroner i egenkapital ved utgangen av 2022.¹ Fondsmidlene er plassert i investorfond, og gir en årlig avkastning på flere millioner kroner.

¹ [Sak 3.1 vedlegg 5 Årsregnskap 2022 sykehjelpsordningen signed.pdf \(tannlegeforeningen.no\)](#)

Avkastningen er oppnådd som følge av verdiøkninger og utbytte fra plasserte fondsmidler. NTF har overlatt ansvaret for å forvalte midlene til et finansrådgivningsselskap.

Hovedformålet for sykehjelpsfondet da det ble etablert i 1965, var å kompensere for tap av inntekt ved lengre sykdomsfravær. Fra 2007 ble vedtektene endret slik at fondet kan gi stønad i forbindelse med fravær knyttet til svangerskap og fødsel.² I tillegg yter fondet økonomisk støtte ved fravær fra yrket ifm. adopsjon, omsorg for barn eller pleie av pårørende i livets slutfase.

I 2010 vedtok NTFs representantskap å ta inn i vedtektene at midler fra sykefondet kan brukes til å «finansiere formål til fremme av tannlegenes helse og livskvalitet».³ Denne vedtektsendringen kom inn to år etter at NTF hadde inngått en samarbeidsavtale med Modum Bad, Villa Sana. Fra 1.januar 2024 har NTFs representantskap vedtatt å ta helse og livskvalitet inn i formålsbestemmelsen i sine vedtekter (uten at det foreligger godkjenning fra Helsedirektoratet). Over tid har stønad til fødselspermisjon blitt den vesentligste ytelsen fra fondet⁴.

Sykehjelpsfond er kun etablert til to personellgrupper: leger og tannleger. De fleste helsepersonellgrupper har ikke sykehjelpsfond betalt av staten. Tannpleierne, som fikk selvstendig refusjonsrett i 2013, har ikke mottatt midler til sykehjelpsfond fra staten.

For legene fremforhandles fondsavsetningene i de årlige forhandlingene med staten, med andre ord slik at midlene tas fra inntektsrammen til legene.

4 Særlig om videre- og etterutdanningsfondet

Fond til etterutdanning har ikke bygget seg opp tilsvarende som tannlegenes sykepengefond.

Den årlige avsetningen fra staten er om lag 3,5 mill. kroner. Midlene har tidligere vært brukt i NTFs drift av sin etterutdanningsvirksomhet.

Flere helsepersonellgrupper mottar statlige fondsavsetninger til etterutdanningsformål. Dette gjelder leger, tannleger, fysioterapeuter og psykologer.

Tannpleiere mottar ikke statlige midler til etterutdanning.

For kiropraktorer ble etterutdanningsfondet omgjort til en tilskuddsordning fra 1.januar 2024, da refusjonen ble kraftig redusert.

² [01_Innh-Pres.fm \(tannlegetidende.no\)](https://01_innh-pres.fm(tannlegetidende.no))

³ [Vedtektsendringer for sykehjelpsordningen for tannleger | Den norske tannlegeforenings Tidende \(tannlegetidende.no\)](#)

⁴ Oppgitt i Sak til NTFs representantskap 2023 om vedtektsendringer fra 2024

5 Gjeldende rett

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier er hjemlet i folketrygdloven § 5-6 om stønad til tannlegehjelp. Forskriftens § 6 regulerer tilskudd til fellesformål og det ytes i dag 0,86 prosent til sykehjelpsordningen og 0,14 prosent til videre- og etterutdanningsfondet av de utgifter folketrygden har til undersøkelse og behandling hos tannlege.

I takt med at behandlingsvolumet øker, øker de statlige refusjonene, og dermed statens midler til fondet.

6 Departementets vurderinger og forslag

6.1 Sykehjelpsordningen

Tannleger er en høylønnsgruppe som vurderes å i liten grad ha behov for særskilt hjelp fra staten ved langvarig sykefravær. Næringsdrivende har rett til stønad under sykdom fra NAV fra dag 17 i en sykdomsperiode. Det vil si at de ikke mottar stønad fra NAV de første 16 dagene i en sykdomsperiode. Fra dag 17 er hovedregelen at NAV utbetaler inntil 80 prosent av en inntekt inntil 6G.

Tannleger har, i likhet med andre næringsdrivende, anledning til å tegne forsikringer mot fravær og inntektstap pga. sykdom og skade.

Selvstendig næringsdrivende og frilansere kan velge å kjøpe frivillig sykepengeforsikring fra Arbeids- og velferdsetaten dersom de ønsker å få bedre sykepengedekning ved sykdom. Forsikringsordningene er selvfinansierende. Selvstendig næringsdrivende kan velge mellom tre forsikringer som gir ulik grad av dekning, jf. folketrygdloven § 8-36:

sykepenger med 80 prosent av sykepengegrunnlaget fra første sykedag
sykepenger med 100 prosent av sykepengegrunnlaget fra 17. sykedag, eller
sykepenger med 100 prosent av sykepengegrunnlaget fra første sykedag

Frilansere kan kjøpe forsikring som gir sykepengedekning med 100 prosent fra første fraværsdag, jf. folketrygdloven § 8-39.

Tannlegenes sykehjelfsfond har som nevnt under punkt 3 hatt lave utbetalinger i mange år, og fondet har bygget seg opp til omkring 70 mill. ved utgangen av 2022.

En avvikling innebærer en ulempe for tannlegene, ved at de kan få noe høyere forsikringspremie for privat forsikring mot inntektstap ved sykdom, skade, svangerskap/fødsel m.m.

For å skape rom for andre prioriterte satsinger, vurderer departementet at behovet for denne særlige avsetningen til sykehjelfsfond bør avvikles.

Forslaget innebærer ingen ulempe for tannpleierne. Tannpleierne fikk selvstendig refusjonsrett fra 2013, men staten har ikke etablert noe fond for tannpleierne, og heller ikke til etterutdanning som en del andre helsepersonellgrupper har.

6.2 Fond for videre- og etterutdanning

Avvikling av statlige fondsmidler til etterutdanning, kan innebære en ulempe for Den norske tannlegeforening/tannleger. Tannleger som ønsker å spesialisere seg, har imidlertid anledning til å søke om tilskudd til lønn under spesialisering fra Helsedirektoratet. Den statlige bevilgningen til dette er på statsbudsjettets kap. 770 Tannhelsetjenester.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget forventes å medføre en innsparing på 25-30 mill. kroner årlig, hvorav om lag 3,5 mill. kroner til fond for videreutdanning og etterutdanning, og om lag 23 mill. kroner til tannlegenes sykehjelpsfond.

Forslaget forventes ikke å innebære administrative konsekvenser.

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet xx august 2025 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5-6 tredje ledd.

I

I forskrift 16. desember 2014 nr. 1702 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier gjøres følgende endringer (endringer i kursiv):

§ 6 oppheves

II

Forskriften trer i kraft 1. november 2025.